

Hoed af voor het verleden

Hoofddeksels worden al eeuwen door de mens gemaakt en gedragen. Door de tijd heen is echter een grote verschuiving te zien in de functie van hoofddeksels. In vroegere tijden was het dragen van een hoofddeksel vooral functioneel. In de oudheid en de Middeleeuwen dienden hoofddeksels ter bescherming tegen weersinvloeden, zoals de Romeinse petasus (een vilten reishoed) en de middeleeuwse kaproen (een simpel hoofddeksel met een kraag en een soort puntmuts), maar ook als bescherming in de strijd. Voorbeelden hiervan zijn de Vikingehelm, de Romeinse Galea (helm) en de ridderhelmen.

Tevens werd met een hoofddeksel een maatschappelijke positie of ambt aangeduid. Vanuit de Katholieke kerk kennen we bijvoorbeeld de mijter, het traditionele hoofddeksel van een bisschop, waarvan de eerste meldingen zo'n duizend jaar teruggaan. Maar ook de al eerder genoemde kaproen werd in de late Middeleeuwen steeds vaker gebruikt als statussymbool. Was de kaproen eerst nog vooral voor armen bedoeld, in de late Middeleeuwen werden de kaproenen

van luxe stoffen gemaakt en deze werden dan ook door de rijken gedragen. Naast statussymbool werden hoofddeksels dus ook steeds meer modeaccessoire. Dit zie je terug in de 19^e eeuw, wanneer Dandy's met hun zijden hoge hoeden het straatbeeld kleuren, en in de 20^e eeuw met de intrede van de bolhoed. Tegenwoordig zijn hoofddeksels niet meer weg te denken uit het straatbeeld. Ze zijn voor iedereen beschikbaar en er is voor elk wat wils. Een goed voorbeeld hiervan is Prinsjesdag, wanneer de dames flink uitpakken met de meest fantastische creaties. Van 3 tot en met 30 november zijn in het gebouw van het Thermenmuseum en Rijkshyeyt, centrum voor regionale geschiedenis eigentijdse hoofddeksels te zien van de lokale kunstenaars Lillian Verlaek.

MEER INFORMATIE

Het Stadsarchief Heerlen, sinds 1924 gemeente-archief van Heerlen, is met ingang van april 2006 Rijkshyeyt geworden. Zij is het gemeentearchief voor Brunssum, Heerlen, Nuth, Simpelveld, Voerendaal en Gulpen-Wittem. De studiezaal van Rijkshyeyt is geopend van dinsdag tot en met vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur en op zaterdag van 12.00 tot 16.00 uur. Kijkt u eens op www.rijkshyeyt.nl voor meer informatie.

